

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrație tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Episole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garnond, — și timbr de 90 cr.
pentru fiecare publicare.

Sibiu, în 17 Aprilie.

Nici odată pacea europeană n'a stat pe base mai slabe, și aceste base nici când nu s'au clătinat mai tare ca și acumă.

Pericolul unui răsboiu se nălucesc lumei însărcinat, și cel mai mic nor pe orizontul politic se consideră, că cuprinde în sine fulgerul, din care se va aprinde materia esplozibilă, care în abundanță este încarcătă pretutindinea.

Inadevăr starea aceasta de nesiguranță cu greu se va mai putea suporta, căci și cel mai neînsemnat incident se eșalcă de motiv suficient pentru erumperea răsboiului, care numai în mod măestrit se mai amâna. Dovada cea mai vie pentru nesiguranță în susținerea păcii europene este conflictul mai proaspăt dintre Franța și Germania, afacerea Schnaeble, care abia începe să se limpedești, abia începe a împrișta îngrijorile popoarelor, care doresc pacea pentru a-și putea vedea de afacerile lor de toată ziua.

Casul este cunoscut.

Un comisariu de graniță francez fu sedus să treacă pe teritoriul nemțesc sub cuvântul de a pune la cale unele afaceri oficiale, aici apoi fu trăntit la pămînt, pus în cătuș și pus la umbra în un oraș nemțesc, sub cuvântul că a întreținut legături nerăbdătoare cu acei cetățeni din Alsacia și Lotaringia, cari nu sunt mulțumiți cu jugul german, și doresc reincorporarea la Franța.

Așa n'a prezentat cestiunea până scriem aceste și noi n'avem cuvinte, pentru cari să nu o punem în această formă la aprecierea cetitorilor noștri.

Acest cas a produs panică în toată lumea politică, deoarece s'a considerat de o provocare, care înăspriță prin diaristica din Paris, usor putea produce demonstrații antigermane, tare usor poate produce un curent periculos pentru pacea cu măestrie susținută, și guvernului francez cu toată bunăvoiță documentată până acumă de a susține pacea, să-i creze o poziție critică, așa, că el să nu mai fie în stare să înțeleagă opinione publică între marginile înțelepte rezerve de până acumă.

Dacă am trăi între impregurări normale, casul cu conflictul, de care vorbim, nu ar mai fi produs o asemenea neliniște. Cunoscut lucru este adecață, că conflictele sunt lucruri obiceiuite în lumea de astăzi, și ele în tempi pacinice se reduc la aderevătoră lor importanță de caracter cu totul local. Așa s'ar fi întemplat și în cazul concret, și lumea nu ar avea să se ocupe cu afacerea Schnaeble, ca cu o cauză celebră de o importanță europeană.

FOITA.

IMN ȘI ODĂ

dedicate Preșanției Sale Părintelui Episcop al Caransebeșului **Ioan Popasu** la sărbătoarea sa sacerdotală de 50 ani, 9 Martie 1887. De Zaharia Boiu jun.

IMN.

Sântă di de sărbătoare!

Să căntăm și să strigăm,

Si c'un suflet și o gură,

Pre păstorul să-l lăudăm.

Care turma risipită

De prin munți o adună,

Sub toaigul măntuirei,

La viață o chiemă.

Corul copiilor:

Păstorul să trăească ani mulți în fericire,

Si oile și mieii să-pască în iubire!

Cântarea noastră sboară la ceruri pentru El,

Iubesc, bun părinte, poporul tinerel!

Eată templul în ruine

Să redică, — un Nou-Sion,

Si cuvântul, ce dă viață,

Eată resună din amvon!

Situatiunea de astăzi însă nu este normală. Întreaga Europa gemă sub greutatea puscilor, milioane de cătane stau cu pușca la picior. O detunață numai și întreagă Europa este în flăcări. Purtarea organelor germane față cu comisariul francez a fost brutală, despre aceasta nimeni nu s'a îndoit dela începutul conflictului, și nu se mai îndoește nici astăzi. Si dacă procederea granitilor germani era în Paris apreciată cu asemenea brutalitate, atunci guvernelor, cu greu le era dată posibilitatea, de a aplica convențiunile internaționale, care fac posibilă deslegarea cestiuniei pe cale pacifică. Opiniunea publică franceză însă și-a impus multă abnegare în tractarea acestei afaceri, și este meritul ei, că afacerea și-a luat cursul regulat prin tractarea ei pe cale diplomatică.

După scirile mai noi comisariul francez va fi eliberat din prinsoarea nemțescă. Aceasta se va face pe baza scrisorilor dela comisarii germani, care a invitat pe colegul seu pe teritoriul german în afaceri oficiale. De aici se deduce, că comisarii francezi a călcat teritoriul german în credință, că are a reprezenta pe guvernul seu la un stat, cu care el întreține legături de pretinie.

Situatiunea europeană prin acest incident însă cu nimică nu s'a imbunătățit. Din contră ea a mai mărit amărăciunea, cu care privesc francezii la măsurile drastice pentru înfrângerea francesilor din provinciile Elsația și Lotaringia. Jarul deci deocamdată s'a ascuns sub spuză, și se așteaptă alt vînt pentru a pune în mișcare scânteile, cari usor pot apărea casele vecinilor, fie ele ori că de bine apărăte.

Sinodul arhiepiscopal

Sedința IV, finită la 15/27 Aprilie a. c.

Sedința se deschide la 10 ore a. m.

Se cetește protocolul sedinții premergătoare, și Se autentică.

Se prezintăz esibitele:

a) reprezentanța protopresb. I. Drac, pentru un ajutoriu anual de 100 fl. la salariul învăț. din Mercurie;

b) rogorarea comunei Tissa, pentru un ajutoriu pe seama scoalei.

Se predau comisiunei petiționare.

Deputatul Romul Crainic face următoarea propunere:

Deoarece în unele părți ale arhiepiscopiei se țin terguri de țeară și de săptămâna în Dumineci și să-

bători, ceea ce contribue în mare măsură la slabirea religiosității și a moralității poporului nostru de o parte, car de altă de decadință materială.

Sinodul arhiepiscopal decide:

Se însarcinează consistoriul arhiepiscopal să încreve la înaltul guvern al țării pentru cassarea teritoriilor din dilele de Dumineca și sărbători.

Se predă comisiunei bisericesci.

La ordinea dilei se pune referind comisiunei finanțare.

Raportorul aceleia, Rubin Patita, referindu-se la raportul general al consistoriului arhiepiscopal ca senat episcopal, și cîndin se propune: ca să se primească de bază pentru desbatere specială.

Se primesc, și raportul se acclude la protocol.

Întrând în desbatere specială a acestui raport comisiunea propune: ca alineia 1, 2, 3 și 4 să se ia spre sciință.

Deputatul Ioan Hanna, referitorul la actele nerezolvate, accentuează lipsa urgență a unui reglement pentru disciplina internatului seminarial, și atrăgând atenția Ven. sinod, să se însarcineze a rezolvi cît mai curând acest obiect.

Președintul arată, că toate obiectele, ce intră la consistoriu preste tot și în special cele ce figurează, aici ca nerezolvate sunt de această natură, dar surgi sunt motive ponderoase, că până astăzi nu s'au rezolvat, asigură însă pe Ven. sinod, că posibil cît mai îngribă se vor rezolvi și aceste obiecte.

După aceste deslușiri,

Sinodul primește propunerea comisiunei.

Referitorul la alineia 5-ă din raport, comisiunea propune: ca reprezentanța către înaltul guvern în cestiunea tacsei sidosciale, care este încă neesperată, incă în decursul acestei sesiuni să se despedeze la locul competent.

Președintul se vede indemnăt la acest punct a notifica Ven. sinod, că din cauza concurenței obiectelor tot de natură urgentă și ponderoasă, este aderat, că reprezentanța amintită încă nu a expedită, și ori că s'ar prezenta lucrul într'un colorit, ce menit a-l infățija ca effusul unei indolente sau apății neculabilabile, în realitate nu e așa, pentru că densus nici când nu va grăbi cu rezolvarea unei cestiuni atât de importante, până când nu va cumpăra lucrul din toate punctele de vedere, ca astfel să poată avea și oareși cari sperante, ca prezenta lucrul în formă corectă să îl aibă efectul dorit, declară deci, că acest obiect — cel puțin nu sub responsabilitatea densusului — în decursul acestei sesiuni

Eată musele suave,

Cari lumina o iubesc,

Pă Bănatului verdi plajuri

Vesele se regăsește!

Corul bărbătorilor:

Păstorul să trăească ani mulți în fericire!

Cuvențul lui pătrunde la cerul mărire,

Renascere sămpărată la un popor bărbat,

A Romei viață mare, sădătă în Bănat.

Jumătatea unui secol

Domnului Tu ai servit,

Si credința strămoșască

Ne'ntinată o ai păzit.

Veselesc-te, sălteașă,

Ca cel Simeon bătrân.

Când cuprinse măntuirei

Ce-i trimis-e al seu stăpân!

Corul bătrânilor:

Păstorul să trăească ani mulți în fericire!

A muncei sale fruțe să guste'n admirabile!

Cu vîrstă numai este între bătrâni **Ioan**,

Dar sufletu-i e tiner, e suflet de Roman.

Corul înfrunțite:

Păstorul să trăească ani mulți în fericire!

Cu turm'un trup și un suflet, iubire și iubire!

Un secol, o **Ioană**, plinească cursul Teu,

Prin faptele luminei măringind pre Dumnejel!

Oda în sărbătoarea său

roșu și negru și lăstări

nu se poate espeda, asigură însă pe Vener. sinod, că acest obiect l'are în evidență, și îndată ce i va fi posibil, se va espeda.

In urma acestor deslușiri raportorul comisiunii își modifică propunerea, ca în locul „încă în decursul acestei sesiuni” să se dică „cât mai curând.”

Se primesc.

Alinile 6, 7 și 8 din raport comisiunie propune: a-se lua spre scință cu aceea, ca biblioteca archidiocesană să se aranjeze cât mai curând.

Se primesc.

Referitor la alineea despre starea tipografiei archidiocesane comisiunea având în vedere, că de atâtă ană și pe lângă toate conclușele sinodale, nu se arată nici un rezultat, propune: să se esmită o anchetă de trei membri din sinul sinodului, care pe spesele celor vinovați de neglijență să compue răiocinii restante ale tipografiei și să scruteze starea tipografiei, având a face raport.

Prezisul declară, că răiocinii sunt compuse, dar din cauza comularei agendelor în timpul din urmă, încât chiar în sepmâna patimilor și sepmâna luminării să tănuă aproape în toate dilele sedințe consistoriale, aceste răiocinii din lipsa de timp fizic n'a putut fi revăzute, nici de comisiunea tipografiei nici din partea consistoriului, asigură însă, spre linisirea Ven. sinod, că tipografia archidiocesană își continuă lucrarea sa în regulă; nu este în contra unei modalități de a se putea convinge Ven. sinod, despre adeverătatea lucrului acestuia, nu poate însă pricepe practicabilitatea unei anchetă cum ar fi ceea ce o propune comisiunea.

Raportorul R. Patiță, ca membru totodată și al comisiunii sinodale, esmise pentru revederea răiocinilor fondurilor archidiocesane, declară și densus, că cercetând cu deamăntul atât tipografia, că și librăria archidiocesană precum și magazinele de cărți, s'a convins, că lucrurile în partea cea mai mare se află în ordine multemitoare, și spre orientarea sinodului cetese și unele date în acest respect, considerând însă, că aceasta afacere este de mare importanță pentru archidiocesa noastră, și având în vedere responsabilitatea, ce o are sinodul față de interesele bisericei, considerând, că asternută socotelelor în mod neesplabil se trăgăresc de atâtă ani, susține propunerea comisiunii.

Deputatul Dr. Il. Pușcariu, chiar basat pe deslușirile lui R. Patiță ca membru al comisiunii sinodale, nu vede, că ar exista vre un pericol, ca ar reclama esmiterea anchetei propuse de comisiune, pentru aceea și în contra propunerii comisiunii.

Dep. E. Macellariu, doresc a scrii anumit motiv, pentru cări nu s'a asternut aceste răiocinii.

Prezisul asigură din nou, că i-a fost imposibil în concurență altor afaceri oficioase a conchela comisiunea tipografică, dar nu asta cu cale a intra de astădată mai afund în desfășurarea situației.

Dacă sunt scăderi, cauza poate fi numai una din două, adică: lipsa de bunăvoie sau imposibilitatea. Încât pentru cea dintâi poate incredința pe deplin pe Ven. sinod, că nici când, și nici într-o afacere bisericescă nu i-a lipsit, încât pentru a doua împregiurare, cei cari au ocazie să fi în imediata atingere cu densus, se pot convinge despre neinterruptă sa ocupație.

În timpul din urmă a făcut multe experiente triste, și astfel nu se va mira, dacă și incidentul din

cestiune se va folosi ca material în diaristica, căreia îi place alarmarea publicului.

Dep. I. de Preda ca membru al comisiunii tipografice de sine se înțelege, că în principiu nu poate fi în contra propunerii comisiunii, dar cu toate acestea nu o vede practicabilă din nici un punct de vedere, pentru aceea ar fi de părere, că să se pună comisiunei tipografice un termen de 30 de zile, în care după încheierea sinodului, se asternă răiocinii la consistoriu, sau ca consistoriul — ca autoritate superioară competență — să se îndrumze, a constringe pe comisiunea tipografică să-și asterne fără amânare răiocinii.

Dep. P. Cosma declară, că a fost resolut a nălă parte în discuțiile acestei cestiuni, vede însă, că cestiunea se discută fără de nici un necs, ba se afirmă chiar lucruri neesacte. În continuu se accentuează, că de 10 ani nu s'ar fi asternut răiocinii tipografice, pe când în realitate numai de doi ani nu sunt revăzute răiocinii.

Ce e rău și de regretat e, că tipografia de un timp incoace lucră cu perdeți*. Pentru aceea face propunerea: ca acest obiect să se iee dela ordinea diley, și comisiunea finanță să se îndrumze, a lăua privire în răiocinii tipografice și apoi să raporteze asupra acestui obiect.

Punându-se la vot aceasta propunere, — se primesc.

Aliniile a 10 și 11-a din raport, comisiunea propune a se lua spre scință

Dep. P. Cosma, nu se mulțemește cu propunerea comisiunii, căci cetează să afirmă, că sunt protopresbiteri, cari nici astăzi după aproape 20 de ani de la inaugurarea constituționalismului nu sunt organizate pe bazele stat. org. pentru aceea face propunerea: ca aceste aliniin să se iee cu regret spre scință și se atrage atenția consistoriului la conclușele sinodale, ce există în aceasta privință.

Dep. I. Hannia susține, că aceasta stare anomală în cele mai multe casuri provine din prea putin interes, ce-l desvoală în acest respect preoții în linia primă și protopresbiterii.

Dep. E. Brote din experiențele câștigate constată, că o parte din preoțime și uni protopresbiteri se vede, că sunt de convingerea, că acăcerea răiocinilor cade cu total în competența epitropiei, pe când epitropia este numai manipulantele averei bisericescă, iar administrarea averei bisericei în linia primă compete comitetului parochial și apoi sinodului parochial, iar parochul este președintele sinodului parochial și membru natural al comitetului parochial, și astfel densus sub ori ce împregiurare fără îndoială este responsabil, pentru corespondența sau necorespunzătoarea administrare a averei bisericescă.

Sinodul primesc propunerea comisiunii.

Aliniile a 12, 13 și 14 din raport comisiunea propune: a se lua spre scință, și consistoriul se însărcinează să venă pe sesiunea prochaină cu raport despre aceste afaceri.

Se primesc.

Aliniile 15, 16, 17, 18, 19 și 20 din raport comisiunea propune: să se iee spre scință.

Se primesc.

*) Aceasta încă și are cauza, tot cale între noi.

Alinea a 21-a din raport comisiunea propune: a se lua cu placere spre scință.

Se primesc.

Sedinta se încheie la 1 oară d. m., anunțându-se sedința prochaină pe mâne la 10 oare a. m. La ordină dilei rapoartele comisiunilor.

Sedinta a V-a, înaintă la 16/28 Aprilie.

Sedinta se deschide la 10 oare a. m.

Se cetește protocolul sedinții premergătoare și Se autentică.

Prezidentul prezentează respunsul telegrafic al Altei Sale arhiducinelui Albrecht, la felicitarea sinodului din sedința a II-a, de următorul cuprins:

„Prezidenții Voastre archiepiscopesci și celorlalți participanți la sinod mulțumita mea cea mai deobligată pentru felicitările, ce mi le aji trimis.”

Sinodul între entuziasme strigă de „să trăească” cu placere ia la cunoștință acest respuns, și decide a se induce la protocol în întreaga extensie.

Se prezentează esibitele:

a) cererea deputatului sinodal Dr. Absolon Todea pentru concediu pe întreaga sesiune din cause familiare;

b) cererea deputatului George Dănilă pentru concediu pe întreaga sesiune din cauza sanitară;

c) cererea deputatului Alecsiu Olariu pentru concediu pe întreaga sesiune din cauza ocupării unor oficioase.

Concediile cerute se acordă.

Se mai prezentează esibitul:

Raportul consist. archid., despre fundația „Andronic” și folosirea venitului ei pe anul 1886.

Se predă comisiunei finanțare.

De asemenea se prezentează esibitul:

Raportul cons. archid., prin care se propune ca archivariul consistorial I. Reu, să se voteze un adaus anual de 200 fl. la salariul seu.

Se predă comisiunei organizațare.

Se prezentează esibitele:

a) rugarea Elisabetei Cucuian din Inuri, în cauza ei divorțială;

b) rugarea mai multor locuitori din Vințul de Jos, pentru cumpărarea unui loc spre scopul zidirii bisericei;

c) rugarea parochului Nic. Berariu pentru ajutoriu, eventual pentru a abdice de parohie;

d) rugarea parochului Nicolau Florea din Risca pentru ajutoriu;

e) rugarea mai multor parocheni din Petea de Câmpie contra preoților I. Vătăsan sen. și iun.;

f) rugarea lui Vas. Chelemen din Chebelea în cauza lui divorțială;

g) rugarea lui I. Rohan din Galați pentru un ajutoriu, pentru ajutorarea familiei pagubite prin foc.

Se predă comisiunei petiționare.

Deputatul Augustin Nicoara face următoarea interpelare:*)

„Interpelare, adresată către Inalt Prea Sântia Sa părintele metropolit Miron Romanul cu privire la distribuirea ajutoarelor din fundația Șaguna.

1. Are cunoștință Inaltul presidu al fundației Șaguna, cumă ajutoarele votate de comisiunea administrativă a fundației Șagunaene la anul 1883 și anume 3204 fl. pentru biserice, ear 1602 fl. pentru scoalele sărace; — la 1884 2740 fl. pentru biserice,

*) Se publică în forma ei originală.

Red.

Și Tatăl Sânt, care-a creat
Pe om la libertate,
Deslaugă jugul c'un cuvînt
De grăjii neseicate.

II.

Eată ceriu se 'nserină, și d'odată se ivesce
O pleiadă d'albe stele, ce vederile-i răpesce!
Ele cresc și cresc în flacări, ca diamantii strălucoți
În coroana unui rege; toti, ce-i vîd, rămân uimiti.

Si ca steaua din legenda sacră, ce pe Magi condusse
La el măntuirea leagăn, și apoi numai apuse,
Astfel stă pleiada noastră în splendore neclintit,
Unde se nepoii Romei, transplântați la răsărit.

Laurian, Cipariu scrutează ale limbii vecchi isoare,
Maiorescu caută frajii risipită printre popoare;
Astfel mințile deșteaptă, ear Bârnăuț cel chibzuit
Ale dreptului origini chiar în fire le-a găsit;

Murășan lovescă lira, și din stânci în stânci Carpații
Întrușesc din patru unghii pe toti frajii, 'nstrînează!
Eäră Tu, părinte bune, cu al crucii viu cuvînt
Chemi poporul la 'naljime și ridici dela pămînt.

Eliad și Lazar saltă p'ale nemurirei plăiuri,
Sincai, Maior cu dulceață recunosc a Voastre graiuri;
De acum nu mai e teamă, că românul va peri,
Când din neam în neam, o Doamne, și trimiți astfel de fi!

Româname se deșteaptă. Cum sculase Salvatorul
Pe pretenul seu Lazar, în uimire stănd poporul,
Vocea Voastră chiam'afără din mormântul secular,
Întru care o jinuse un destin amar, amar.

Si precum dup'o mănoasă ploie pajiste 'nverdescă,
Să câmpii și colina înflorescă și 'nrodescă.
Prind și tu, o fia Români, a via și a lucra,
Altă soarte 'ntre popoare, deamănie, tie, și crea.

Templele răsună d'odată de străbună melodie,
Ton cu ton se 'ngeminează într'o dulce armonie;
Toti, ce-ăud căntarea nouă, stau, asculta, se uimesc,

„Ceasta-i nația 'n cădere? cesta-i neamul românesc?”
Scoalele se'naltă și râuri, ele, sacrele focare,
Unde ard, ca focul Vestel, candelele secolare.

Ca să nu se mai re'ntorcă nopții ca cele din trecut,
Si pămîntul să-i înnece al sclaviei idol mut.

Eäră Tu, fiu lumine, forțele unind spre bine,
Ai zidit un far puternic diuă, noaptea să lumine;

De departe călătorul vede focul lui dorit,
Căci din Bârsa pâna'n Tisa seamănă sieși n'a găsit!

Si când pronia cerească în noianul gratie sele,
Ne trimise meteorul, steli a 'ntruni cu stele,

Pe păstorul cel mai mare, pe gigantele Andreu,
Tu, ai fost din cei mai intimi, mai probați campioni ai sei.

Bucură-te dar și săltă, o bătrâne venerată,
Căci îi vezi cu 'mbelșugare astăzi holdele 'nspicate;

A poporului iubire o-ai purta în peștel Teu,
Si iubire pe iubire el î-i dă din sinul seu.

III.

O Caransebeș, care 'n ruine
Plânsese de secoli nemângăiat,
Căci ale tale dile senine

Nori gri și negri le-au fost curmat:
Tu, biet orfane, e fară mamă

Prin uși străine milă cereai,
Si nime 'n lume nu-ți tineea seamă
Si să-ți pleci capul loc nu aveai;

ear 1370 fl. 25 cr. pentru scoale, la 1885 3241 fl. pentru biserice, ear 1620 fl. 50 cr. pentru scoale serace, la anul 1886, 3384 fl. pentru biserice, ear 1692 fl. pentru scoale serace, cumă toate aceste ajutoare votate — precum areată actele sinodale — o sumă cam de 18,853 fl. de loc nu s-au distribuit?

Aceasta consistoriu scire oficială despre votarea acestor ajutoare și anume: avut-o cunoștință oficială la anul 1883, 1884, 1885 și 1886, când sau votat aceste ajutoare?

2. Convins este Inaltul presidiu despre tristele urmări ale acestei tragedii față cu biserică și scoala noastră?

3. Cari sunt *cauzele* tragediei: și ce mijloace a întreprins Inaltul Presidiu, pentru ca cererile pentru ajutoare din anii 1883 până 1886 stante sesiune să fie expediate, și asignarea la cassa archiepiscopală făcută spre a face cu putință imediată ridicare a banilor?

4. Ce dispoziții a luat Inaltul presidiu al comisiunii administrative Șagunaene, ce dispoziții a luat Inaltul presidiu al consistoriului archiepiscopal și ce garanță ne dă Inalt Prea Sântia Voastră, ca arhiepiscopul nostru, cumă tragediile nu vor mai obveni, biserică și scoala noastră, preste tot nu va mai păti, organele ei centrale vor funcționa regulat?

5. Cum să impacă procederea nepunerei în activitate a funcțiunii Șagunaene cu intențiunile marii fundator?*

Răspunsul presidiului la aceasta interpellare și raportul despre continuarea sedinței, din lipsa de spațiu, vor urma în Nr. procsim.

Nr. 2230 epitr.

Raport general

al consistoriului archiepiscopal ca senat episcopal.

Venerabil sinod archiepiscopal!

Senatul episcopal a tînuit în decursul anului 1886, 47 sedințe, dintre care 43 ordinar. În resortul acestui senat s-au împărțit 2000 de acte, dintre care la 4 Aprilie a. c. au rămas neresolvite 4 numeri și anume: Nr. 3978, Statutele fundației Juga din Brașov, Nr. 6200 răjiocinii comunei Brașov-Scheiu pe anul 1883, Nr. 7044, administrarea pădurii din Ciubanca și Nr. 7377, regulamentul internatului semi-naturalui Andreian.

Ceace privesc administrația fondurilor și fundațiilor archiepiscopale s-au efectuat, precum se va putea convinge Venerabilul sinod din rapoartele speciale asternute, o schimbare însemnată a valorilor, converteindu-se partea cea mai mare a bonurilor rurale în scrisuri fonciere; aceasta convinge să facă atât în interesul siguranții, că și rentabilitatea aferentă. Puținele acuiri de realitate, ce s-au realizat în decursul anului, de fonduri și fundațiile archiepiscopale a avut mai mult scopul a veni întrajutorul corporațiunilor noastre bisericesti la provoarea lor cu edificii corespunzătoare și trebuințioase. Așa s-au cumpărat unele părți de pămînt în comuna Buzd, pentru a fi răscumpărate de comunitatea bisericescă pe seama ei prin anuități mici. De asemenea s-au cumpărat în Elisabetopol și o casă de peatră la loc de frunte, în comuna Cața o casă de peatră pentru a servi de scoală, în Ilia-Mureșană o casă de peatră pentru a servi de scoală, în Iulia-Mureșană o casă de peatră pentru a servi de scoală.

Comuna Sighișoara s-a ajutat prin un împrumut hipotecar amortisibil să acuira unei dintre casele mari bune și mai

frumoase case în orașul Sighișoara pentru a servi de edificiu scolar. La toate aceste cumpărări însă s'a avut în vedere și interesele fondului cumpărătorului.

Din ajutoarele votate din venitele fondului Rudolf în pentru ajutorarea clerului archiepiscopal să cumpără porțiuni canonică în comunele Turda și Cârna.

Conform concluziei venerabilului sinod de sub Nr. 88 ex 1886 tacă sidocișala s'a urcat cu 1 Ianuarie a. c. dela ½ cr. la 10 cr. v. a. pentru fiecare contribuabil. De asemenea s'a facut pași de lipsă pentru statorarea cifrei exacte a pretensiunii erariului față cu fondul sidocișal și a stabiliti listele contribuabililor.

Legatul fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna s'a predat în administrarea consistoriului metropolitan.

Cu privire la biblioteca archiepiscopală senatul a luat dispoziții pentru procurarea dulapelor necesare, în care se vor așeza în decursul anului curent cărțile.

Despre starea tipografiei archiepiscopale nici de astădat nu putem raporta, neavând dela comisiunea administrativă a tipografiei datele necesare.

Averea archiepiscopală s'a scontat în decursul anului în două rânduri prin o comisiune de trei și conform raportelor acestei comisiuni s-au găsit toate în depină regulă.

Revisiunea răjiocinilor corporațiunilor bisericesti din archiepiscopă nu progresează în măsură, în care cu drept cuvânt s-ar putea aștepta. Pe anul 1883 lipsesc așa de multe răjiocinii dela comune, care pe la anul 1882 au venit în rând, incă nu s'a putut păstra în prezent încheia sumarile protopresbiterelor pe anul 1883.

Astfel consistoriul nici nu poate așterne Venerabilului sinod conceptul finalizat despre starea averilor în archiepiscopă pe anul 1883. Se vor aplica mijloace aspre pentru a introduce o regularitate în compunerile și asternerea răjiocinilor la corporațiunile, ce stau sub controla consistoriului; iar dacă aceste măsuri nu vor fi însoțite de rezultatul dorit, se vor așterne Venerabilului sinod propunerile speciale în aceasta privință.

Cu cestiuina asigurării averilor în contra focului senatul s'a ocupat și în decursul acestui an, însă fără a ajunge la stabilirea principiilor, după care ar fi să se îndeplinească asigurarea.

Pentru a putea controla, dacă avea înmobilă a corporațiunilor bisericesti din archiepiscopă este corect indusă în protocoalele cărților fundare s'a luat măsurile de lipsă. Deși terminul pentru asternerea rapoartelor protopresbiterale a fost astfel fixat, ca consistoriul se poate așterne Venerabilului sinod încă pentru această sesiune raportul seu în afara protocoalelor fundare, totuși, lipsind încă din mai multe protopresbiterale rapoarte, acest raport se va putea prezenta Venerabilului sinod numai la sesiunea procsimă.

Si cu privire la pădurile, ce se află în posesiunea bisericii, senatul a făcut dispoziții ca acele să se administreze conform legii silvanale și a introdus o controlă correspunzătoare.

În decursul acestui an în comunele bisericesci Budila, Marca, Comolău, Sighișoara, Geoagiu de sus, Brîznic, Pianu de sus, Recăstia, Popesti, B. Bistrița, Cetatea de băltă, Gârbova superioară, Craiva și Cicău Poiana s'a investit o parte a capitalului lor în înmobiluri mari și mici.

Vinderi de înmobiluri s'a efectuat din partea comunităților bisericesci: Agostin, Predeal, Ocnă, Sebeș, Nocriș, Brașov-Scheiu, Călățele și Cetatea de băltă.

Partea s'incepe, partea s'termină biserică nouă în comunele: Ida-mare, Sona, Alba, Boiu-mare, Bunday, Cetatea de băltă, Gurariu, Mănărcu, Arpatac, Lisa, Galăți și Telina.

Edificii scolare noi respective adaptate s'a ridicat în comunele: Cacova, Dobârlău, Târlungeni, Retisdorf Ungra, Măgheruș-săsesc, Feleag, Roșia-montană și Daia-română.

Casă parochială nouă numai în comuna Bucium-Poieni s'a zidit.

Averile scolare ale comunelor din Valea Bârgăului, ce aparțin archiepiscopiei, administrate până aci împreună cu fondurile grănițăresc din Năsăud, s'a separat de aceste, și se administrează acum de un comitet scolar în Prundul Bârgăului.

Amintim în fine, că fericitii Ioan Cloaje din Boiu și protopresbiterul și asesorul consistorial onorariu Iosif Barac au lăsat legate însemnante în favorul bisericiei.

Din sedința consistoriului archiepiscopal, ca senat episcopal, finită în Sibiu la 4 Aprilie, 1887.

Miron Romanul m. p.,

archiepiscop.

Nicanor Fratesiu m. p.,

secretar.

Apel.

In 22 Aprilie a. c. st. n. pe la 1 oară după prânz s'a escutat în comuna Galați de lângă Făgăraș în fața Oltului, un incendiu, care nutrit de un vent vehement, nu în mai mult ca în 2 ore, a prefăcut în cenușe casele de locuit, clădirile economice și tot ce s'a aflat în acestea dela 128 de gaze, astfel încă 580 de suflete — toți români — au rămas sub cerul liber și lipsiți de toate cele trebuințe. Mizeria acestor nenorociți, cari au suferit o daună la 50,000 fl. v. a. este nedeschrijabilă și aspectul, celăldă comuna arătă și miserii ei locuitori, este sfâșietor

de înină. Pentru de a putea contribui căt de puțin intru alinarea suferințelor acestor nenorociți, s'a constituit subsemnatul comitet, spre a aduna ajutoare în favoarea acestora.

Apelăm deci la toți creștinii buni, și în prima linie la onoratul public român, ca să fie în ajutorarea acestora, cu căt le va fi posibil și-i va lăsa iniția; ear pe P. T. doastră vă rogă, să binevoiți a aduna ajutoare dela cunoscuți și în cercul comunicării voastre, și bani sau alte ajutoare, adunate, să binevoiți a le trimite la adresa președintelui acestui comitet Ioan Turcu, protototar comitatens în Făgăraș.*

Ioan Turcu, președinte; **George Păcală**, primar; **Emilie Pop**, notarul cerc.; **Nicolae Aron**, preotul locului; ca notar; **Petru Marhaș, înv.**; **Ioan Aron**, și **Ioan Bârghișan**, membri.

Varietăți.

* Maj. Sa a decorat pe Ministrul de externe Kalmoky, pe ministrul de răsboiu Byland, pe generalul de cavalerie Pejacevich, pe contele Szécseny, pe bar. Senyei și pe marescul Windischgraetz cu ordinul "Velerul de aur."

* (Jubileul Archiducelui Albrecht) Bravul bărbat, care a condus armata austriacă la victoria sa serbat jubileul de 60 de ani, de când a intrat în serviciul militar. Cu toate că iubilantul a dorit, ca festivitatea să fie liniștită, vienezii entuziasmati au dat serbării un caracter imposant. Stema telegrafică aduse felicitări din toate părțile, unde Alteța sa a fost cunoscut. Maj. Sa monarhul a fost cel dințău, care a sosit la palatul archiducelui; principalele de coroană, archiduci și archiducese au venit anume în Viena pentru a felicita pe bravul mareșal; afară de acestea o mulțime de deputații din și afară din capitală, au adus iubilantului mulțumiri pentru serviciile, ce le a adus monarhiei mai bine de o jumătate de secol. Cu ocazia acestei serbării s'a publicat următorul ordin de dîi pentru armată.

D-nul vîrul meu, marescul Archiducelui Albrecht, inspectorul general al armatei își serbează festivitatea iubileului de 60 de ani, de când e în armată. Cu prilejul acesta atât de imbucurătoare pentru Mine și pentru armata mea, am adresat Alteței Sale următorul autograf, ce pretind că se să facă cunoscut în mod corespondent intregei Mele armate:

Stimate Dle Vîr, Marescul Archiducelui Albrecht! Aleția Voastră serbează astăzi în tările, voință neinfrântă, și în toată vigoarea aniversarea a 60, de când sunteți în armată.

Ei și cu Mine armata Mea, carea o ați condus adesea la victorie și glorie, ne împărtășim cu inima plină de bucurie și adâncă misiță de această festivitate rara și insuflețitoare.

In toate fazele vieții Voastre mult miscate ati fost modelul cel mai excelent al celui mai probat patriotism și cu placere mi aduce amintire de faptele Voastre strălucite, de devotamentul vostru nobil către persoana și armata Mea.

Numele Vostru serbătorit va încoronă în vecinie glorioase pagini ale istoriei patrie; ne uitate vor rămâne iubirea și îngrăjirea Voastă plină de jertfe pentru memori armatei.

Astfel în cea mai mare mulțumire aduc Alteței Voastre cele mai cordiale felicitări ale Mele la serbarea de astăzi și tot d'odata imbucurătoare credință, că prin grăția Atotputernicului să trăiti pentru Mine și pentru armata Mea încă un lung și de ani.

Viena, 25 Aprilie, 1887.

Francisc Iosif, m. p.

* (Principale de coroană Rudolf, Dr. în filosofie) Cu ocazia deschiderii solemnne a noului edificiu de universitate din Cracovia, senatorul academic a hotărât ca pe baza prestării unor scrisori să ofere principelui de coroană diploma doctor de onoare în filosofie. După cum se telegrafează din Viena, principalele s'a exprimat bucuria sa către rectorul universitar contele Stanislau Tarnovski pentru distincținea, ce-i a orătat scoala superioară din Cracovia.

*) Ofertele marinimoase se primesc și la redacțiunea noastră, și se vor cuita publice.

Medicina mea casnică. (Szepes-Sörgő, Ungaria) Stimab. Domn! Pilurile doastră, aşa numite pilurile de Svitrea ale farmacistului R. Brandt, estra-ordinar de bune, m'au eliberat deja cu total de baterea inimii și de resuflare grea, pentru care ve exprim mulțumirea mea. Me grăbesc a recomanda și altora leacul bun al doastră. Eu susțin că mai folosesc după modelul prescris. Cu tot respectul meu semnăt la D-Tale Adolf Egermann, ospetariu. Pilurile de Svitrea ale farmacistului R. Brandt costă o schatue 70 cr. în farmacie; se atrage atenția asupra crucei albe în pămînt roșu, cu îscălătură R. Brandt.

Nr. 127 [1583] 2-3

CONCURS.

La scoalele medii rom. gr. or. din Brașov este de ocupat dela 1-ma Septembrie anul scolar 1887/8 un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială și reală și la clasele IV și V de fete.

Cu acest post este impreunat și oficiul de instritoriu și conducătorul al corului Bisericii rom. ort. res. dela St. Nicolae din Brașov.

Pentru ocuparea acestui post se scrie concurs cu termen până la 20 Mai (1 Iunie) 1887.

Concurenții vor adresa petițiunile lor către subscrisea Eforia scolară, inscrise cu documentele:

a) că sunt de naționalitate români și de religiunea gr. orientală;

b) că au purtare morală și politica bună;

c) că sunt sănătoși;

d) să producă testimoniul despre absolvarea cursului la vreun conservator de muzică, sau că posed cunoștințe temeinice din muzica vocală și instrumentală.

Emolumentele sunt:

Pentru postul de profesor de muzica vocală la scoale, salariu anual

de 500 fl. v. a. și pentru postul de instritoriu și conducătorul al corului bisericesc, salariu anual de 600 fl. v. a. și 50 fl. pentru Note.

În fine au să dechiare toți concurenții în petițiunile lor, că se vor supune necondiționat regulamentelor și dispozițiunilor în vigoare prezente și viitoare ale institutului nostru, precum și instrucțiunile relative la postul de conducătorul al corului bisericesc.

Brașov, 8 Aprilie, 1887.

Eforia scoalelor centrale române ort. reșaritene Brașov.

N. Strevoiu,
v. pres.

Anunt,
către onorata preoțime gr. or.

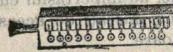
Subscrisul are onoare a recomanda pe lângă sortimentul de mărfuri diferite și un sortiment de **materii pentru reverendi**, în preț dela 30 fl. v. a. — până la 60 fl. v. a. — apoi **brâne vinete și roșii** cu prețuri moderate.

[1583] 1-2 Grigorie Mateiu.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente muzicale, Budapest VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricație și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de calitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru orice, tinere ori bătrâni, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiphon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efectuează iute, bine și eficiență. Instrumente vechi se cumpără. Cataloge mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrații la cerere se trimit gratis, și franco. Pentru harmonica și harmonium Preț-curante separate cu ilustrații.

[1583] 2-20

Medicament
pentru
boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirație), catar cronice de plumâni etc. prin

Echalațiune de gas (cu ajutorul injecției rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerrealabil al medicilor, se poate efectua și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și care se legitimează prin prescriptele medicale prezente din și afară din teză:

"Adeseori chiar după trei întrebunțări a echalațiunii de gas cu ajutorul injecției rectale pare: tuseu, frigurile, scăpare, (flegma) și miroșul greu de sudore. Greutatea corpului se sporesc pe septemnău cu 1/2—1 kilogram. Patientul se vindecă și și poate ea începe activitatea obosită a vieții.

"La astmă, după o 1/2 de oră de la întrebunțarea echalațiunii de gas, îse dă un inden pentru respirație. La întrebunțarea mai departe a curiei nu se mai repetă atacurile." Chiar și coardele vocale districute și plumbăne pe jumătate districute încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculozei s-au menținut toți de tot prin mijlocirea injecției de gas.

Precum în cele mai mari spitale din lume, astfel și în **spitalul imperial reg. comun din Vienna** așa aparatul echalațiunii de gas cea mai mare întrebunțare. — Atestatele celor vindecăți o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al echalațiunii de gas (injecție rectală) este complet, cu adănsul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebunțării pentru medici și pentru întrebunțarea însăși a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru 8 fl. și 30 cr. pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[1583] 1-50

Nr. 5274/1887.

[1586] 1-3

v. c.

Publicație.

În sensul §-lui 191 din legea despre dreptul de apă (art. XXIII: 1885) provocă de **toti acei proprietari de construcții de apă și de drepturi de folosiri de apă existente în teritoriul comitatului Sibiu**, cari la publicația sa din 30 Noiembrie 1886, Nr. 8765, până la finea lui Martie 1887 nu și au însumat concesiunile privitoare la drepturile lor respective dovedile despre folosirea de 20 ani neconțurbată, ca **în termen de 6 luni, audecă până înclusive în 26 Octombrie 1887** să susțină drepturile lor se vor privi de sters și des-

pre construcțiunile lor va dispune autoritatea.

Se observă, că suplicile pentru căștigarea concesiunilor și celelalte scripte sunt în sensul §-lui 191 al. 2 din legea despre dreptul de apă **scutite de timbru și comunitățile**.

Indatorirea de a suplica pentru concesiune se este deasupra proprietarilor tuturor construcțiunilor de apă supuse concesionării; deci asupra întreprinderilor de irigare, de dreure, de apărare în contra imendărilor, de industrie; mai departe asupra apeductelor publice și private, asupra canalurilor publice și private, asupra stăvilelor (gaturilor) de apărare și asupra jilielor peșterilor.

Sibiu, 26 Aprilie, 1887.

Vice-comitele comitatului Sibiu:

Gustav Thalmann.

Domnul Fragner, Praga!

Cred că datoria mea a vo înștiința că de doi ani întrebunțez preparatul d-văstă **balsamul de viață al Drului Rosa**, care în călătorile mele, în diverse clime, are o influență binefăcătoare. Ve vog dei a-mi trimite patru sticle mari la Semina. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde **balsamul Dr. Rosa** mi este indispensabil.

Cu profund respect Toma Turaz.

Conducător la societatea navigațională pe Dunăre, la Semina

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se bazează numai pe conservarea și promovația unei digestii bune, ceci acăciu este condiția fundamentală a sănătății și a bunel stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regulația mișcării spre a obține o compoziție de sânge adeverat, pentru depărtarea parilor săngheli strică și rău, este mult cunoscut și placut.

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, a preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte excelente la **toate boalele digestive**, adică la lipa de apetit, răgăciuă cu acrine, flatulensi, vărsături, dureri de stomach, dărcei de stomach și pre ingurgitare lui cu bucate, flegmă, hemoroidi, boale femeieti, iophondrie, melancolie (în urma conturboajnei digestiei); acesta împresionează întregă activitate a mișcării, produce sănge curat și sănatos și redă corpului bolnav puterea și sănătatea de mai multe. În urma acestei însușiri excelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat poporul, dobândind o înțindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă după 1 fl. v. a.

Mii de serioși de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cerere frante se trimite în toate direcțiile pentru plata prin mandate postale.

Pentru de a depărtă falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fiecare sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticla cu firma mea și cu legala lipire a marciei (vultur cu literele „Dr. R.” în scutul de piept) — pe parte diametral opusă însă cu decorațiuni pușe, una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticlete sunt învăluite în anunțurile de întrebunțare. Pachetarea se face în carton vinț, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa” din farmacia „la vulturul negru” a lui **B. Fragner**, Prag Nr. 205—III, și în limba germană, boemă, maghiară și franceză, ear multe sunt provădute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit bater numai în parte de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de viață al Drului Rosa în principalul depozit al fabricantului

B. Fragner,

apotecă la Vulturul negru, în Praga, cormul dela Spornergasse 205—III și în depozite mai jos însemnate

Sibiu: Karl Müller, apotecă, W. F. Morscher, apotecă; Cluj: Ioann Wolff, apotecă, Nicolau Székely, apotecă, Adolf Valentini, apotecă; — Brașov: Eduard Kugler, apotecă; — Torda: Gabriel Wolff & Sohn, apotecă.

Tot apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de viață.

Tot acolo se află:

Alifia de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Acasă se întrebunțește cu succes sigur la **infiamarea, oprirea lăptelui și simptomele pieptului femeierelor**, la infiamarea copiilor; la abcese, umflături sanquirale, besonte puricioase, la umflături reumatice, infiamări cronice la ghezulele picioarelor, la scrinile, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din impunștura insectelor, la râni purujoase, rac, sprindere periosul etc.

Toate infiamărilor, petrifacțiunilor și umflăturilor se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp se vindecă după ce s'a tras totă aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăind atențios, că acest mijloc de cură se limitează adesea ori și în diverse moduri, me obligat a face pe toți atenție, că ceață alifă de casă din Praga după adveratul original nu mai este singur o produs și că se află amplificată în doze galbine de metal, care pe capace are depărtă marca aceasta pe lângă aceea scris cu negru „Alifia de casă universală” din Praga Nr. 205—III

în limbi germană și boemă. — Dozile se învăluie în harti roșii, care arată întrebunțarea (în 9 limbi) și se provoacă în carton vînat pe care rău de marce se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De comună, P. T. cumpărătorii va afa altă impachetare a doselor de căt, care e descrisă, prețul să se privescă de fai și să se retrimită.

Balsam de aud.

Cunoscet că mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea audului greu și do-

bندirea audului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a.

[1582] 7-20